

กรมควบคุมโรค
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4

มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน
(Standard Operation Procedure)

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT
ในภาวะปกติ

รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี

หน้า 1/9

แก้ไขครั้งที่

ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

ผู้จัดทำ

1. นายพนธ์

(นายณพนธ์ บำรุงพงษ์)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

๑๓/ก.พ./๒๕๖๓

ผู้ตรวจสอบ

กัญญา ตรีชัยศรี

(นางสาวกัญญา ตรีชัยศรี)

หัวหน้ากลุ่มระบาดวิทยาและตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน

ทางสาธารณสุข
๑๓/ก.พ./๒๕๖๓

ผู้อนุมัติ

นางสาวรยา เหลืองอ่อน

(นางสาวรยา เหลืองอ่อน)

ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

๑๓/ก.พ./๒๕๖๓

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 2/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT) ในภาวะปกติของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี

2. ขอบเขต

เอกสารฉบับนี้ ครอบคลุมเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานของทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT) ในภาวะปกติ ตั้งแต่การเฝ้าระวังและตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ รายงานการตรวจสอบข่าวการระบาดประจำสัปดาห์ (Outbreak Verification List Report) รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นเสนอผู้บริหาร (Spot Report) รายงานสถานการณ์โรคสำคัญประจำสัปดาห์ และรายงานประเมินสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพประจำสัปดาห์

3. ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มระบาดวิทยาและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข

4. เครื่องมืออุปกรณ์และสารเคมี

ไม่มี

5. เอกสารอ้างอิง

1. อนุรักษ์ ผลิตพันธ์. หลักการและนโยบายการพัฒนางานจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข (Public Health Emergency Management - PHEM). 2560. กรมควบคุมโรค.

2. อนุรักษ์ ผลิตพันธ์. แนวทางการพัฒนางานตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness - SA) รองรับการปฏิบัติงานศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กระทรวงสาธารณสุข (Emergency Operation Center - EOC). 2560. กรมควบคุมโรค.

3. นิภาพรณ สฤชดีอภิรักษ์ และคณะ, บรรณาธิการ. มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติงานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ฉบับปรับปรุง 2555. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2555.

4. นิภาพรณ สฤชดีอภิรักษ์ และคณะ, บรรณาธิการ. แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังเหตุการณ์ของ SRRT เครือข่ายระดับตำบล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2555.

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 3/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

5. นิภาพรรณ สถิตย์คือภักษ์ และคณะ, บรรณาธิการ. มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติงานที่มตรชนักรู้สถานการณ์ (SAT) และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค (JIT). กรุงเทพมหานคร : 2562.

6. นิยามศัพท์

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT) ภาวะปกติ หมายถึง ทีมปฏิบัติการที่มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินสถานการณ์ พร้อมทั้งแจ้งเตือนแก่ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์นั้น

เหตุการณ์ผิดปกติและการระบาดของโรค หมายถึง กลุ่มโรค หรือภัยสุขภาพที่มีลักษณะทางระบาดวิทยา และมีโอกาสที่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ ตามที่กำหนดในเกณฑ์การเฝ้าระวังและต้องตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพของกรมควบคุมโรค

การตรวจสอบข่าว (Verification) หมายถึง การตรวจสอบข่าวว่าเป็นเหตุการณ์จริงหรือข่าวลือ และตรวจสอบว่าเข้าเกณฑ์ของเหตุการณ์ที่ต้องทำการตรวจสอบข่าวหรือไม่ พร้อมทั้งยืนยันความถูกต้องของข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับ

เหตุการณ์ที่ได้รับการตรวจจับ หมายถึง เหตุการณ์ผิดปกติที่ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT) ได้บันทึกในโปรแกรมตรวจสอบข่าวการระบาดและจัดทำตาราง Outbreak Verification List

เกณฑ์ DCIR (Director Critical Information Requirement) หมายถึง เกณฑ์ข้อมูลสำคัญของเหตุการณ์ที่มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสาธารณสุขในวงกว้างและมีความรุนแรงสูง ต้องการการตอบสนองเร่งด่วน ภายใน 24 ชั่วโมง จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้บริหารของหน่วยงานทราบทันทีที่ตรวจพบเหตุการณ์ ภายใน 120 นาที

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง การนำข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาและข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องมาอธิบายเหตุการณ์ผิดปกติที่พบบ่อยในพื้นที่/โรคอุบัติใหม่/ภัย ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินความเสี่ยง ผลกระทบ และความเร่งด่วนของสถานการณ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อเตรียมรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

รายงานการตรวจสอบข่าวการระบาดประจำสัปดาห์ (Outbreak Verification List Report) หมายถึง รายงานที่มีรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีสาระสำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ เวลาเริ่มป่วย สถานที่เริ่มป่วย วันที่เข้ารับการรักษา สถานที่เข้ารับการรักษา อาการและอาการแสดง ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ การรักษา จำนวนผู้ป่วย ผู้เสียชีวิต การวินิจฉัย พื้นที่เกิดโรค การดำเนินงานเบื้องต้น และอื่นๆ

 <p>กระทรวงสาธารณสุข MINISTRY OF PUBLIC HEALTH กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 4/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นเสนอผู้บริหาร (Spot Report) หมายถึง รายงานเหตุการณ์ที่มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสาธารณสุขในวงกว้างและมีความรุนแรงสูงที่แจ้งให้ผู้บริหารของหน่วยงานทราบทันทีที่ตรวจพบเหตุการณ์ ภายใน 120 นาที รายละเอียดเหตุการณ์ที่มีสาระสำคัญ ได้แก่ รายละเอียดเหตุการณ์ ผลการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้น และข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่ควรดำเนินการต่อไปเพื่อการป้องกันควบคุมหรือลดผลกระทบ

รายงานสถานการณ์โรคสำคัญประจำสัปดาห์ หมายถึง รายงานสรุปเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในรอบสัปดาห์ และโรคที่สำคัญในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

รายงานประเมินสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพประจำสัปดาห์ หมายถึง รายงานสถานการณ์โรคที่มีความสำคัญสูง และมีข้อมูลสำคัญ ได้แก่ สถานการณ์โรค ผลการประเมินตาม Hazard Exposer และ Context assessment ผลการประเมินความเสี่ยง พร้อมระบุระดับความเสี่ยง และข้อเสนอแนะ

7. เอกสาร/แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) ในภาวะปกติ (ภาคผนวก ก)
- รายชื่อผู้ปฏิบัติงานทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT) ประจำสัปดาห์
- ปฏิทินตรวจสอบข่าวการระบาดโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค
- เกณฑ์การตรวจสอบข่าวของกรมควบคุมโรค (Director Critical Information Requirement : DCIR)
- รายงานการตรวจสอบข่าวการระบาดประจำสัปดาห์ (Outbreak Verification List Report)
- รายงานเหตุการณ์เบื้องต้นเสนอผู้บริหาร (Spot Report)
- รายงานสถานการณ์โรคสำคัญประจำสัปดาห์
- รายงานประเมินสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพประจำสัปดาห์

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 5/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

8. แผนภูมิการทำงาน (Flow chart)

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
ทีม SAT	จุดเริ่มต้น	
ทีม SAT	การตรวจจับและค้นหาข่าวการระบาด	- รายงานตรวจสอบข่าวการระบาดฯ
ทีม SAT	ตรวจสอบข่าวการระบาด	
ทีม SAT	บันทึกในปฏิทินตรวจสอบข่าวการระบาด	- ปฏิทินตรวจสอบข่าวการระบาดฯ
ทีม SAT	ยืนยันการระบาดตามเกณฑ์ DCIR	- เกณฑ์ DCIR
ทีม SAT	เข้าเกณฑ์ ↓ จัดทำรายงาน Spot Report	- รายงาน Spot report
ทีม SAT	ไม่เข้าเกณฑ์ ↓ ยืนยันตามเกณฑ์สอบสวนโรค	- เกณฑ์สอบสวนโรคของสคร.4 สระบุรี

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 6/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

8. แผนภูมิการทำงาน (Flow chart)(ต่อ)

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอน	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
ทีม SAT		- เกณฑ์สอบสวนโรคของสคร.4 สระบุรี
Supervisor		
ผอ.สคร.4 สระบุรี		- ตารางเวร SAT
ผอ.สคร.4 สระบุรี		
ทีม SAT		
ทีม SAT		- รายงานตรวจสอบข่าวการระบาดฯ
ทีม SAT		- ตารางเวร JIT
ทีม SAT		- รายงานสอบสวนโรค
ทีม SAT		- รายงานตรวจสอบข่าวการระบาดฯ
		- รายงานประเมินความเสี่ยงฯ
		- รายงานสรุปสถานการณ์โรคฯ

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 7/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

9. รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ

9.1 รับเวรทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 น.ของทุกสัปดาห์ กรณีเป็นวันหยุดราชการให้รับเวรในวันถัดไป

9.2 ดำเนินงานตามกิจกรรมหลังจากที่รับเวร ดังนี้

9.2.1 การตรวจสอบข่าวโรคและภัยสุขภาพ

1) ตรวจสอบข่าว/เหตุการณ์โรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ จากระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อ (รง.506) ข้อมูลการสอบสวนโรคจากหน่วยงานเครือข่ายภายในและภายนอก สคร.4 สระบุรี และข่าวสารจากแหล่งอื่นๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เฟสบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น

2) ตรวจสอบยืนยันข่าวการระบาด โดยโทรประสานข้อมูลกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อยืนยันข่าวการระบาด และตรวจสอบว่าเข้าเกณฑ์ DCIR เกณฑ์กรมควบคุมโรค (ภาคผนวก ข) และเกณฑ์การสอบสวนโรคของสคร.4 สระบุรี (ภาคผนวก ค) หรือไม่

กรณีเข้าเกณฑ์ DCIR

1) ลงปฏิทินการตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค ทันทีหลังจากยืนยันเหตุการณ์
URL: <http://www.boeoc.moph.go.th/eventbase/user/login/> (ภาคผนวก ง)

2) จัดทำรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นเสนอผู้บริหาร (Spot Report) ตามแนวทางฯของกรมควบคุมโรค ภายใน 120 นาที (ภาคผนวก จ)

3) แจ้งข่าวการระบาด/เหตุการณ์ให้ Supervisor ประจำสัปดาห์รับทราบ ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี รับทราบ

4) แนบรายงานเหตุการณ์เบื้องต้นเสนอผู้บริหาร (Spot Report) ลงปฏิทินการตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค

5) จัดทำตารางสรุปข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ (Outbreak Verification List Report) ตามแนวทางฯของกรมควบคุมโรค (ภาคผนวก ฉ)

กรณีเข้าเกณฑ์กรมควบคุมโรค

1) ลงปฏิทินการตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค ทันทีหลังจากยืนยันเหตุการณ์
URL: <http://www.boeoc.moph.go.th/eventbase/user/login/> (ภาคผนวก ง)

2) แจ้งข่าวการระบาด/เหตุการณ์ให้ Supervisor ประจำสัปดาห์รับทราบ ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี รับทราบ

3) จัดทำตารางสรุปข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ (Outbreak Verification List Report) ตามแนวทางฯของกรมควบคุมโรค (ภาคผนวก ฉ)

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)	รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี
	เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ	หน้า 8/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563

รายละเอียดการปฏิบัติงาน (ต่อ)

กรณีเข้าเกณฑ์สอบสวนโรคของสคร.4

1) ลงปฏิทินการตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค ทันทีหลังจากยืนยันเหตุการณ์
URL: <http://www.boeoc.moph.go.th/eventbase/user/login/> (ภาคผนวก ง)

2) แจ้งข่าวการระบาด/เหตุการณ์ให้ Supervisor ประจำสัปดาห์ทราบ เพื่อรายงานผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี รับทราบ และพิจารณาสั่งการเพื่อส่งทีมสอบสวนโรคประจำสัปดาห์ ดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่ ผ่าน Line SAT (ผู้บริหาร)

3) กรณีผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรีสั่งการให้ทีมสอบสวนโรคประจำสัปดาห์ ดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่ ทีม SAT ประจำสัปดาห์ ต้องแจ้งทีม JIT ประจำสัปดาห์ทันที ผ่าน Line JIT

4) จัดทำตารางสรุปข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ (Outbreak Verification List Report) ตามแนวทางของกรมควบคุมโรค (ภาคผนวก ฉ)

กรณีไม่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรคของสคร.4

1) ลงปฏิทินการตรวจสอบข่าวการระบาดของกรมควบคุมโรค ทันทีหลังจากยืนยันเหตุการณ์
URL: <http://www.boeoc.moph.go.th/eventbase/user/login/> (ภาคผนวก ง)

2) แจ้งข่าวการระบาด/เหตุการณ์ให้ Supervisor ประจำสัปดาห์ทราบ

3) จัดทำตารางสรุปข่าวการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ (Outbreak Verification List Report) ตามแนวทางของกรมควบคุมโรค (ภาคผนวก ฉ)

9.2.2 ทีม SAT ประจำสัปดาห์ ต้องรายงานเหตุการณ์ประจำวันให้แก่ผู้บริหารของสคร. รับทราบทุกวัน ภายในเวลา 16.30 น. ผ่าน Line SAT (ผู้บริหาร)

9.2.3 การจัดทำรายงานสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพประจำสัปดาห์

1) Supervisor ประจำสัปดาห์ จะเป็นผู้กำหนดโรคและภัยสุขภาพที่เกิดขึ้นประจำสัปดาห์ กรณีไม่มีโรคเกิดขึ้น อาจกำหนดโรคที่ต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน เช่น โรคตามฤดูกาล โรคที่ต้องติดตามใกล้ชิด หรือโรคที่ยังมีการระบาดต่อเนื่อง เพื่อประเมินความเสี่ยงโรคและภัยสุขภาพ

2) จัดทำสถานการณ์โรครายสัปดาห์ ประกอบด้วย

- รายงานสรุปสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ (ภาคผนวก ช)

- รายงานการประเมินสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ (ภาคผนวก ช)

 <p>กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4</p>	<p>มาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedure)</p>	<p>รหัส SOP-EPI สคร 4 สระบุรี</p>
	<p>เรื่อง แนวทางการปฏิบัติงานSAT ในภาวะปกติ</p>	<p>หน้า 9/9 แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ กุมภาพันธ์ 2563</p>

3) จัดส่งรายงานโรครายสัปดาห์ เพื่อให้ Supervisor ประจำสัปดาห์ ตรวจสอบพร้อมให้ข้อเสนอแนะ ภายในวันศุกร์

4) ทีม SAT ประจำสัปดาห์ ดำเนินการแก้ไขรายงานตามข้อเสนอแนะแล้วส่งให้ Supervisor ประจำสัปดาห์ ตรวจสอบอีกครั้ง ภายในวันอังคาร กรณีรายงานประจำสัปดาห์ผ่านความเห็นชอบจาก Supervisor ประจำสัปดาห์แล้ว ให้ส่งรายงานให้ SAT Manager เพื่อส่งรายงานให้กับผู้บริหารของสคร. ภายในวันจันทร์ของสัปดาห์ถัดไป

9.3 ส่งเวรทุกวันจันทร์ เวลา 9.00 น.ของทุกสัปดาห์ กรณีเป็นวันหยุดราชการให้ส่งเวรในวันถัดไป